

Metatietosanasto

Melinda-talonmiehen tuokio 11.12. 2015

Kiti Vilkki-Eriksson

Kansalliskirjasto

Mitä Metatietosanasto on

- Kuvailijan työkalu aineiston kuvailussa ja hauissa tarvittavien termien valintaan
- Soveltuu myös asiakas- ja käyttöliittymässä näkyvien otsikoiden valintaan (nimeke, väitöskirja jne.)
- Tiedon automaattisen käsittelyn mahdollistaja: koneluettavuus, käännösmahdollisuus, linkitysmahdollisuus

Mitä Metatietosanasto on (2)

- Jäsennelty RDA-rakenteelle: manifestaatio, kappale, teos, ekspressio, henkilö, yhteisö sekä edellä mainittujen suhteet
- Nykyisen luettelointikäytännön mukaisia termejä ja fraaseja, vähitellen myös RDA-terminologiaa

Metatietosanaston kehittäminen

- Yhteys Finto-projektiin
- Ruotsintaminen
- mm. monikielisyys sekä aakkosellinen ja ryhmä-haku
- Uri-tunnisteet termeille
- Alasvetotalistaukset Alephissa (ctrl F8)
 - v. 2016 alusta myös RDA-termit sisältövaihtoehtoiksi?

Metatietosanaston sisältö

Manifestaation kuvailu

Kappaleen kuvailu

Teoksen kuvailu

Ekspression kuvailu

Henkilön kuvailu

Yhteisön kuvailu

Suhteiden kuvailu

Palaute

Aineiston käsittelyyn liittyvät termit/fraasit

Manifestaation kuvailu

- Aineiston saatavuus
- Laitteisto-/järjestelmävaatimukset

Nimekkeet

- Nimekkeen tiedonlähde

Tallenteen kuvailu

- Kirjasinkoko
- Mediatyyppi
- Tallenteet
- Tavanomaisesta poikkeavia kirjatyyppejä
- Tiedosto- ja koodausmuodot

Painos

- Kustantaminen, jakelu jne.

Manifestaation tunnisteet

Kappaleen kuvailu

Teoksen kuvailu

Ekspression kuvailu

Henkilön kuvailu

Yhteisön kuvailu

Metatietosanasto

Created by Confluence Admin, last modified by Kiti A K Viikki-Eriksson on 2015-01-19

METATIETOSANASTO - TERMEJÄ JA ILMAUKSIA AINEISTOJEN KUVAILUUN

Johdanto

Metatietosanasto sisältää aineistojen kuvailussa tarvittavia termejä ja ilmauksia. Sanasto soveltuu myös käyttöliittymissä näkyvien otsikoiden valintaan.

Sanaston termien käyttö vakiinnuttaa kuvailevan metatiedon sanastoa, ja samalla yhtenäistää kuvailua tiedonhaun tuloksellisuuden edistämiseksi. Sanaston tarkoitus on myös helpottaa metatiedon tuottamista kokoamalla kuvailussa tarvittavaa sanastoa ja ilmauksia sekä selkeyttää näihin liittyviä käsitteitä. Termit on sanastossa määritelty silloin, kun se on katsottu tarpeelliseksi.

Sanastossa on sekä ISBD- että RDA-kuvailusääntöjen mukaisia termejä ja ilmauksia. Ne termit ja ilmaukset, joita käytetään vain jommassa kummassa säännöstössä, on merkitty erikseen.

Sanasto ei sisällä teoksen aihetta kuvaavaa sanastoa esim. asiasanoja.

Sanaston rakenne

Metatietosanasto jäsentyy FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Description) -käsitteellään mukaisiin kategorioihin: teos, ekspressio, manifestaatio,

 Search

▼ Manifestaation kuvailu

- Aineiston saatavuus
- Laitteisto-/järjestelmävaatimukset

▼ Nimekkeet

- **Nimekkeen tiedonlähde**

▼ Tallenteen kuvailu

- Kirjasinkoko
- Mediatyyppi
- Tallenteet
- Tavanomaisesta poikkeavia kirjatyyppejä
- Tiedosto- ja koodausmuodot

• Painos

• Kustantaminen, jakelu jne.

▼ Manifestaation tunnisteet

- Tunnisteen lisäyksiä (ISBN, ISMN)

› Kappaleen kuvailu

› Teoksen kuvailu

• Etusivun kuvailu

Nimekkeen tiedonlähde

Created by Marjatta Autio-Tuuli, last modified by Kiti A K Viikki-Eriksson on 2014-10-31

Päänimekkeen tiedonlähteet

nimekkeen lähde:

Esim. Nimekkeen lähde: A list of maps of America / P.L. Phillips, s. 502.

nimeke alkutekstistä

nimeke ensimmäiseltä nuottisivulta

nimeke etusivulta

nimeke esiöstä

nimeke irtopäällyksestä

nimeke julkaisijan kotisivulta

nimeke julkaisuarkistosta

nimeke julkaisuluettelosta

nimeke kannesta

nimeke kannen kääntöpuolelta

Metatietosanasto

Sisällön kieli

suomi

Hae

Aakkosellinen

Ryhvät

- ↳ **Ekspressio**
- ↳ **Ekspression suhteet**
- ↳ **Henkilö**
- ↳ **Kappale**
- ↳ **Kappaleen suhteet**
- ↳ **Manifestaatio**
- ↳ **Manifestaation suhteet**
- ↳ **Suku**
- ↳ **Teoksen suhteet**
- ↳ **Teos**
- ↳ **Toimijoiden suhteet**
- ↳ **Yhteisö**

Tietoja sanastosta

<u>NIMI</u>	Metatietosanasto
<u>AIHEALUE</u>	Yleiset
<u>VERSIO</u>	Created with TopBraid Composer
<u>MUOKKAUSPÄIVÄ</u>	torstai 10. syyskuuta 2015 13:38:54
<u>TYYPPI</u>	http://www.w3.org/2004/02/skos/core#ConceptScheme
<u>KÄSITTEITÄ</u>	1492

Termien lukumäärät kielittäin

Kieli	Päätermit	Korvatut termit	Piilotermit
englanti	215	0	0
suomi	1277	0	0
<u>ruotsi</u>	1098	1	0

Lataa tämä sanasto SKOS/RDF-muodossa: [RDF/XML](#) [TURTLE](#)

Metatietosanasto

Sisällön kieli

suomi

Hae

Aakkosellinen

Hierarkia

Ryhmät

A B C D E F G H I J K L
M N O P Q R S T U V W X
Y Ä Ö 0-9

e-kirjan lukulaite

E00

Edellyttää käyttäjätunnuksen.

edge track

Ei alle

Ei lainausoikeutta.

ei välittävää laitetta

EIAJ

elegiat

elektroakustinen musiikki

elektroninen

elektroninen populaarimusiikki

elokuvakäsikirjoitukset

elokuvalehdet

elokuvamusiikki

eläinlehdet

elämäkerrat

encoret

ensimmäinen sukupolvi

EPUB

erikoisbibliografiat

Erikoistyö

KÄYTETTÄVÄ TERMI

elämäkerrat

KÄYTTÖHUOMAUTUS

Monografioiden genre-termi

LÄHDE

ISBD-termi

RDA-termi

KUULUU RYHMÄÄN

Genre

MUUNKIELISET TERMIT

biografier ruotsi

URI

<http://metatietosanasto.fi></elamakerrat>

Lataa tämä käsite:

RDF/XML TURTLE

Kiitos!

wikissä:

<https://wiki.helsinki.fi/display/Metatietosanasto>

työstettävänä oleva Finton versio: dev.finto.fi

Palveluposti

met-sanasto@helsinki.fi

kiti.vilkki-eriksson@helsinki.fi